Europaparlamentet
2024-2029

ANTAGNA TEXTER

P10_TA(2026)0228

Genomförande av direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse och risker för försörjningstryggheten för läkemedel

Europaparlamentets resolution av den 18 juni 2026 om genomförandet av direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse och risker för försörjningstryggheten för läkemedel (2026/2652(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (*EUF-fördraget*), särskilt artiklarna 168 och 191,

– med beaktande av artikel 35 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/3019 av den 27 november 2024 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse[1] (*det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse*), som trädde i kraft den 1 januari 2025,

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område[2] (*ramdirektivet för vatten*),

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/118/EG av den 12 december 2006 om skydd för grundvatten mot föroreningar och försämring[3] och Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/105/EG av den 16 december 2008 om

---

1 EUT L, 2024/3019, 12.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/3019/oj.
2 EGT L 327, 22.12.2000, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj.
3 EUT L 372, 27.12.2006, s. 19, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/118/oj.

miljökvalitetsnormer inom vattenpolitikens område och ändring och senare upphävande av rådets direktiv 82/176/EEG, 83/513/EEG, 84/156/EEG, 84/491/EEG och 86/280/EEG, samt om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG[4],

– med beaktande av Europaparlamentets och rådets beslut (EU) 2022/591 av den 6 april 2022 om ett allmänt miljöhandlingsprogram för unionen till 2030[5],

– med beaktande av sin resolution av den 17 september 2020 om läkemedelsbristen – att hantera ett växande problem[6],

– med beaktande av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar av den 26 oktober 2022 *Impact assessment accompanying the proposal for a Directive of the European Parliament and of the Council concerning urban water treatment* (SWD(2022)0541),

– med beaktande av kommissionens meddelande av den 12 maj 2021 *Vägen till en frisk planet för alla – EU-handlingsplan: Med sikte på nollförorening av luft, vatten och mark* (COM(2021)0400),

– med beaktande av det gemensamma forskningscentrumets publikation av den 10 december 2025 *Updated estimation of the costs of quaternary wastewater treatment in the EU – A comparison of cost models*,

– med beaktande av det pågående arbetet med förordningen om kritiska läkemedel,

– med beaktande av artiklarna 142.5 och 136.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. I artikel 191 i EUF-fördraget föreskrivs att EU:s miljöpolitik ”ska syfta till en hög skyddsnivå med beaktande av de olikartade förhållandena inom unionens olika regioner” och att den ”ska bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren ska betala”.

B. Vatten är avgörande för livet och mänskligheten. EU måste förvalta de befintliga och de framtida vattenresurserna på ett effektivt sätt och svara ändamålsenligt på de rådande vattenutmaningarna, eftersom de direkt påverkar människors hälsa, miljön och dess

---

4 EUT L 348, 24.12.2008, s. 84, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/105/oj.

5 EUT L 114, 12.4.2022, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

6 EUT C 385, 22.9.2021, s. 83.

ekosystem samt strategisk socioekonomisk verksamhet.

C. Mikroföroreningar, som förekommer i alla typer av vattenförekomster och har upptäcks i alla EU-vatten, har skadliga effekter på människors hälsa, inbegripet cancerframkallande och hormonstörande effekter, och på vattenlevande organismer, även i låga koncentrationer, och bidrar till spridningen av antimikrobiell resistens. Världshälsoorganisationen har förklarat att antimikrobiell resistens är en akut global hälsokris som 2050 förväntas orsaka fler dödsfall globalt än cancer. Många mikroföroreningar från läkemedel hamnar i vattnet efter patientanvändning snarare än under produktion eller bortskaffande.

D. Vattenföroreningar, inbegripet från mikroföroreningar, utgör ett växande och allvarligt hot mot ekosystemen, den biologiska mångfalden och människors och djurs hälsa och kostar för närvarande EU över 75 miljarder EUR per år. Avloppsvatten från tätbebyggelse är en av de främsta källorna till vattenföroreningar, om det inte samlas upp och renas på rätt sätt. Mikroföroreningar måste avlägsnas från förorenat avloppsvatten för att undvika dess farliga effekter på hälsan och miljön.

E. Många kommuner och samhällen i EU förlitar sig på infiltration till vattendrag för sitt dricksvatten, vilket leder till vattenförsörjning som i allt högre grad är förorenat med dessa mikroföroreningar.

F. Kostnaderna för primär, sekundär och tertiär rening täcks i allmänhet av offentliga organ genom skattebetalarnas pengar eller vattenavgifter. Tillämpning av principen om att förorenaren betalar, som fastställs i artikel 191 i EUF-fördraget, på vattenrening infördes för första gången i det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse.

G. I direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse fastställs den rättsliga ramen för uppsamling, rening och utsläpp av avloppsvatten från tätbebyggelse och utsläpp av biologiskt nedbrytbart avloppsvatten från vissa industrisektorer. Det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse syftar till att minska vattenföroreningarna, inbegripet mikroföroreningar, och skydda vattenkvaliteten i hela EU. Mikroföroreningar i avloppsvatten kan inte avlägsnas effektivt genom konventionell rening av avloppsvatten. Genom det reviderade direktivet införs krav på kvartär rening av avloppsvatten, vilket avlägsnar mikroföroreningar, för att säkerställa en hög skyddsnivå för hälsa och miljö, i linje med One Health-modellen. Det reviderade direktivet kräver en systematisk uppgradering till kvartär rening av stora reningsverk som betjänar över 150 000 personer (dvs. i stora städer, eftersom dessa är utsatta platser för utsläpp av mikroföroreningar), medan mindre reningsverk endast behöver uppgraderas om de ligger i riskområden.

H. Genomförandet av kvartär rening sker gradvis, med början i december 2033, då endast 20 % av de större anläggningarna och 10 % av de mindre anläggningarna kommer att behöva uppgraderas, medan ett fullständigt genomförande ska uppnås senast i december 2045. Införandet av kvartär rening som en ytterligare och avancerad rening av avloppsvatten från tätbebyggelse i syfte att eliminera så många mikroföroreningar som möjligt behövs för att minska dessa föroreningar och skydda folkhälsan och miljön. Införandet av kvartär rening utgör den mest kostsamma komponenten i direktivet.

I. Principen om att förorenaren betalar är en rättsligt bindande princip som fastställs i artikel 191 i EUF-fördraget och syftar till att säkerställa att de som är ansvariga för att orsaka miljöskador, och inte skattebetalarna eller samhället i stort, bör betala kostnaderna för att förebygga, kontrollera och avhjälpa dessa föroreningar.

J. Utökat producentansvar syftar till att internalisera externa miljöeffekter och ger producenterna incitament att ta hänsyn till miljöaspekter under produkters livscykel, från utformning till slutet av livscykeln, och på ett ändamålsenligt sätt genomföra principen om att förorenaren betalar. De flesta befintliga system för utökat producentansvar har utvecklats mot bakgrund av avfallsflöden från identifierbara punktkällor, där producenterna i praktiken kan organisera, övervaka och kontrollera uppsamlings- och reningssystemen.

K. Läkemedel utvecklas och godkänns i syfte att behandla patienter. Miljöriskbedömningar är ett nödvändigt kriterium för godkännande av läkemedel, men miljöriskerna ingår inte i bedömningen av nytta/riskförhållandet vid godkännandet av läkemedel.

L. Uppgifter och analyser från kommissionen och det gemensamma forskningscentrumet visar att läkemedel och kosmetika är källan till den största andelen potentiellt skadliga och svårnedbrytbara ämnen som finns i avloppsvatten. Vissa innehavare av godkännande för försäljning rapporterar att de toxiska belastningar som tillskrivs vissa produkter i dessa analyser skiljer sig från uppgifterna från miljöriskbedömningarna av läkemedlen.

M. Genom det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse infördes bestämmelser om utökat producentansvar i linje med principen om att förorenaren betalar, enligt vilka minst 80 % av kostnaderna för kvartär rening ska täckas av de sektorer som anses bära huvudansvaret för utsläppet av föroreningarna, nämligen läkemedels- och kosmetikaindustrin.

N. Införandet av kvartär rening utgör det mest kostsamma inslaget i direktivet.

O. Medlemsstaternas kostnadsberäkningar är betydligt högre än de som anges i kommissionens konsekvensbedömning (t.ex. har Tyskland

och Spanien rapporterat kostnader som är flera gånger högre).

P. Utökat producentansvar syftar till att finansiera avlägsnandet av mikroföroreningar från avloppsvatten och uppmuntra till utveckling av mindre giftiga, mer biologiskt nedbrytbara produkter, vilka är undantagna från det utökade producentansvaret. Systemet för utökat producentansvar stimulerar och belönar innovation i utvecklingen och användningen av mindre skadliga ämnen inom de berörda sektorerna.

Q. Tillgång till säkra och effektiva läkemedel till överkomliga priser är en hörnsten i EU:s offentliga hälso- och sjukvårdssystem, och försörjningstryggheten för läkemedel i EU måste skyddas.

R. Enligt kommissionens konsekvensbedömning och oberoende uppgifter skulle den potentiella kostnadsökningen för produkter eller den potentiella minskningen av vinstmarginalerna för de industrier som släpper ut produkter på EU-marknaden till följd av tillämpningen av det utökade producentansvaret vara marginell och inte äventyra dessa produkters prisöverkomlighet, eller tillgången till dem eller deras tillgänglighet på EU-marknaden.

S. Kostnadsberäkningarna från en del medlemsstaters myndigheter är högre än dem som anges i kommissionens konsekvensbedömning (t.ex. har Tyskland och Spanien rapporterat kostnader som är flera gånger högre). Kommissionens konsekvensbedömning har också bestridits av vissa berörda parter, särskilt när det gäller hur läkemedel och kosmetika bidrar till miljön och beräkningarna av effekterna på läkemedelspriserna. Det gemensamma forskningscentrumet genomförde en andra studie i syfte att klargöra och ytterligare undersöka de potentiella kostnader som ska täckas av de industrisektorer som berörs av direktivet. Denna nya studie bekräftade i stort sett de tidigare uppgifterna och resultaten.

T. Kommissionens tillskrivning av cirka 92 % av mängden mikroföroreningar till läkemedel och kosmetika har ifrågasatts av metodologiska och vetenskapliga skäl, särskilt med tanke på bristen på en grundlig analys av konsekvenserna för tillgänglighet för patienterna och för de nationella hälso- och sjukvårdsbudgetarna. Detta utelämnande är särskilt viktigt för hela läkemedelsekosystemet, som omfattar innovativa, generiska och icke-patentskyddade läkemedel, som tillsammans ligger till grund för tillgänglighet för patienterna, försörjningstryggheten och de europeiska hälso- och sjukvårdssystemens långsiktiga hållbarhet, samtidigt som man upprätthåller investeringarna i forskning och utveckling och det tillverkningsavtryck som Europas strategiska oberoende på hälsoområdet vilar på.

U. Generiska läkemedel står för nästan 70 % av de läkemedel som

lämnas ut i EU[7] och är avgörande för hälso- och sjukvårdssystemens hållbarhet. Tillverkare av generiska läkemedel verkar vanligtvis inom strikta prissättningsramar och använder en ekonomisk modell med stora volymer och små marginaler, vilket begränsar deras förmåga att absorbera ytterligare regleringskostnader, och kan därför vara känsligare för kostnadsökningar, vilket kräver noggrann övervakning av genomförandet av direktivet.

V. Generiska läkemedel baseras på samma aktiva substans som referensläkemedlet, vilket ökar utmaningen för tillverkare av generiska läkemedel att ta itu med föroreningarna vid källan.

W. Läkemedelsbristen i EU har förvärrats under de senaste åren och utgör en risk för patientvården. EU är fortfarande starkt beroende av länder utanför EU för aktiva farmaceutiska substanser. EU vidtar åtgärder för att hantera läkemedelsbrister och försörjningstryggheten, bland annat genom den reviderade allmänna läkemedelslagstiftningen och förordningen om kritiska läkemedel.

X. Det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse ger medlemsstaterna flexibilitet när det gäller utformningen av system för utökat producentansvar och fastställandet av metoder för beräkning av bidrag, vilket gör det möjligt för dem att utforma systemen för utökat producentansvar på ett sätt som säkerställer proportionalitet och undviker oavsiktliga konsekvenser, inbegripet risker för läkemedelsförsörjningen, och balanserar därmed folkhälsomål med miljöansvar.

Y. I artikel 10 i det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse görs övervaknings- och efterlevnadsramar obligatoriska, bland annat genom att säkerställa att konsekvenserna av direktivet, inbegripet för läkemedelspriserna, vederbörligen övervakas.

Z. I skäl 20 i det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse bekräftas att direktivet redan föreskriver regelbunden utvärdering på grundval av övervakningsdata och vetenskapliga belägg, inbegripet möjligheten att vid behov uppdatera systemets tillämpningsområde, vilket ger tillräcklig flexibilitet inom den befintliga rättsliga ramen utan att direktivet behöver ses över.

AA. Enligt det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse ska kommissionen genomföra en omfattande utvärdering senast i slutet av 2033 och återigen senast i slutet av 2040, vilket ger en möjlighet att beakta konsekvenserna av direktivet och vid behov föreslå justeringar.

AB. Kommissionen beräknar att även i ett scenario med ett fullständigt

---

[7] Kommissionens meddelande av den 24 oktober 2023 *Hantering av läkemedelsbrister i EU* (COM(2023)0672).

kostnadsgenomslag skulle inverkan på läkemedelspriserna uppgå till 2,64–3,20 EUR per person och år fram till 2045. Denna uppskattning bekräftades på nytt i december 2025 av JRC, som tog hänsyn till den slutliga text som antagits av medlagstiftarna.

AC. I direktivet föreskrivs en lång tidsplan för genomförandet, där vissa bestämmelser inte gäller fullt ut förrän 2045, vilket ger tillräckligt med tid för ett gradvis och balanserat genomförande av direktivet och dess skyldigheter i fråga om kvartär rening, nämligen 20 % täckning senast 2033, 60 % senast 2039 och full täckning senast 2045. Direktivet ger medlemsstaterna tid att anpassa prissättningen på kontrakt genom nya anbudsförfaranden för läkemedel.

AD. Även i ett scenario med fullt kostnadsgenomslag är, enligt kommissionens konsekvensbedömning och JRC:s studie, den därav följande ökningen av priset på läkemedel fortfarande marginell jämfört med kostnaden för att inte vidta åtgärder, eftersom de betydande långsiktiga hälso- och sjukvårdsutgifterna i samband med sjukdomar kopplade till exponering för mikroföroreningar, särskilt cancer, redan medför en markant större börda för de offentliga hälso- och sjukvårdssystemen och dessa förväntas öka avsevärt.

AE. Kostnaderna för bidragen till kvartär rening baseras på produkter som släpps ut på marknaden och omfattar därför alla produkter, oavsett om de produceras i eller utanför EU, och skyldigheten avseende utökat producentansvar gäller på ett enhetligt sätt för alla företag som släpper ut produkter på EU-marknaden, vilket säkerställer lika villkor och förhindrar orättvisa konkurrensfördelar. Direktivet syftar därför inte till att skapa snedvridande effekter på marknaden eller nackdelar för EU:s producenter och sektorns övergripande konkurrenskraft. Det är mycket viktigt att säkerställa att alla importerade produkter uppfyller och finansierar skyldigheter avseende utökat producentansvar, inbegripet alla privata små transporter, såsom onlinebeställningar.

AF. Kommissionens konsekvensbedömning visar att utan utökat producentansvar skulle de uppskattade årliga kostnaderna för kvartär rening på cirka 1,186 miljarder euro per år fram till 2040 annars behöva täckas främst genom högre vattenavgifter och från offentliga budgetar, vilket skulle föra över föroreningskostnaderna från industrin till medborgarna och skattebetalarna och lägga en orättvis börda på hushållen, inbegripet de mest utsatta.

AG. Genomförandet av systemet för utökat producentansvar är nödvändigt för att säkerställa rättslig och ekonomisk säkerhet, särskilt för offentliga organ, och för att säkerställa nödvändiga investeringar i infrastruktur för avloppsvatten för att uppfylla miljö- och folkhälsomål och för att säkerställa att medborgare och vattenkonsumenter inte bär de ekonomiska kostnaderna för föroreningar som de inte är ansvariga för.

AH. De nya miljökvalitetsnormerna, särskilt de nio farmaceutiska miljökvalitetsnormerna enligt ramdirektivet för vatten, kan inte uppnås utan avancerad och ytterligare vattenrening.

AI. Enligt det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse är kommissionen skyldig att, på grundval av resultaten av övervakningen av avloppsvatten från tätbebyggelse och de senaste vetenskapliga uppgifterna, regelbundet utvärdera om andra produkter bör ingå i systemet för utökat producentansvar. Kommissionen bör lägga fram den första formella översynen senast 2033.

1. Europaparlamentet bekräftar sitt starka stöd för miljömålen och genomförandet av det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse i enlighet med de fastställda tidsfristerna, och understryker behovet av att minska och ta itu med vattenföroreningar, inbegripet mikroföroreningar.

2. Europaparlamentet understryker behovet av att bättre skydda människors hälsa och miljön som en del av en ambitiös strategi för att ta itu med föroreningar från alla källor och övergå till en giftfri miljö, framför allt behovet av att ta itu med farliga mikroföroreningar, som utgör ett betydande och akut hot mot hälsan och miljön,

3. Europaparlamentet påminner om att miljöpolitiken bör bygga på försiktighetsprincipen och på principerna om att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren betalar.

4. Europaparlamentet betonar att det är nödvändigt att införa kvartär rening för att skydda hälsan, skydda ekosystemen och bekämpa nya risker såsom antimikrobiell resistens. Parlamentet understryker i detta avseende att utökat producentansvar är det effektivaste verktyget för att genomföra principen om att förorenaren betalar i enlighet med artikel 191.2 i EUF-fördraget och för att säkerställa tillräckliga medel för nödvändig rening av avloppsvatten från tätbebyggelse.

5. Europaparlamentet noterar skillnaden mellan kostnadsberäkningarna i kommissionens konsekvensbedömning och de kostnadsberäkningar som gjorts i offentliga bedömningar efter antagandet av direktivet, särskilt i Tyskland och Spanien. Parlamentet noterar dessutom de berörda parternas oro över robustheten i den metod som används för att tillskriva toxiska belastningar och noterar oron över skillnaderna mellan de uppgifter som kommissionen använder och de miljöriskbedömningsuppgifter som lämnas till Europeiska läkemedelsmyndigheten i förfarandet för godkännande för försäljning. Parlamentet anser att dessa farhågor bör hanteras grundligt för att säkerställa att de fakta som ligger till

grund för kostnadsanalyserna för kvartär rening och systemet för utökat producentansvar är robusta. Parlamentet noterar dock att de olika metoder som tillämpats på studierna kan förklara vissa av skillnaderna, och betonar att uppskattningarna i konsekvensbedömningen nyligen bekräftades på nytt av JRC.

6. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att senast i slutet av 2026 ta fram en ny konsekvensbedömning som identifierar förteckningen över ämnen som förekommer i avloppsvatten från tätbebyggelse, verifierar kostnaderna för kvartär rening och ansvarsfördelningen mellan de relevanta sektorerna enligt principen om att förorenaren betalar, och identifierar de potentiella konsekvenserna för tillgänglighet, tillgång och prisöverkomlighet för läkemedel, särskilt generiska och kritiska läkemedel och deras aktiva substanser. Parlamentet anser att medlemsstaterna, genom kommittén för humanläkemedel, och Europeiska miljöbyrån och Europeiska läkemedelsmyndigheten bör involveras på lämpligt sätt i studien, inom sina behörighetsområden. Parlamentet uppmanar kommissionen att, vid behov på grundval av konsekvensbedömningen, påskynda utvärderingen av tilldelningen av ämnen och även, vid behov, omedelbart omfördela skyldigheterna avseende utökat producentansvar till de sektorer som identifierats som ansvariga. Parlamentet uppmanar kommissionen att senast i slutet av juli 2026 utfärda ett meddelande med information till medlemsstaterna om den oberoende studien och flexibiliteten enligt direktivet för att säkerställa tillgänglighet, tillgång och prisöverkomlighet för läkemedel, och att vidta nödvändiga åtgärder för att övervaka försörjningstryggheten för läkemedel och krisberedskapen och undvika oavsiktliga konsekvenser för läkemedelsförsörjningen, inbegripet konsekvenser till följd av bestämmelserna om utökat producentansvar. Parlamentet anser att om resultaten av konsekvensbedömningen visar på en betydande risk för tillgänglighet, tillgång och prisöverkomlighet för läkemedel, särskilt kritiska och generiska läkemedel, bör kommissionen snabbt anta skyddsåtgärder för att garantera försörjningstryggheten för dessa läkemedel, inbegripet ett tillfälligt upphävande av bestämmelserna om utökat producentansvar.

7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att göra framsteg med antagandet av genomförandeakter om omfattningen av skyldigheterna i samband med kvartär rening, för att skapa klarhet för medlemsstaterna, avloppsvattenoperatörerna och berörda parter när det gäller de tillhörande kostnaderna.

8. Europaparlamentet betonar att kostnaderna för avancerad rening av avloppsvatten inte bör överföras på skattebetalarna och vattenkonsumenterna, utan bör bäras på ett rättvist och proportionerligt sätt av de sektorer som bidrar till vattenföroreningar.

9. Europaparlamentet efterlyser ett tillfälligt upphävande (”stanna klockan”) av bestämmelserna om utökat producentansvar och av skyldigheterna avseende kvartär rening och relaterade ekonomiska skyldigheter fram till dess att kommissionen har slutfört studien och utvärderat dess resultat.

10. Europaparlamentet understryker att skyldigheten avseende utökat producentansvar gäller på ett enhetligt sätt för alla företag som släpper ut produkter på EU-marknaden, oavsett om de produceras i eller utanför EU, i syfte att säkerställa lika villkor och förhindra orättvisa konkurrensfördelar. Parlamentet uppmanar kommissionen att klargöra hur producenter utanför EU kommer att uppfylla skyldigheterna avseende utökat producentansvar, för att undvika snedvridning av konkurrensen.

11. Europaparlamentet betonar att läkemedelsbrist redan är en stor och växande utmaning i EU. Parlamentet betonar behovet av att skydda EU:s kapacitet för läkemedelsforskning, utveckling och tillverkning och leveranskedjans motståndskraft.

12. Europaparlamentet erkänner det särskilda fallet med generiska läkemedel och tillgång till behandlingar i allmänhet, och uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att noggrant och kontinuerligt övervaka konsekvenserna av direktivet för tillgänglighet, tillgång och prisöverkomlighet för dessa läkemedel, i enlighet med kraven i det reviderade direktivet om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse, i syfte att undvika oavsiktliga störningar eller prisökningar.

13. Europaparlamentet påminner om att direktivet föreskriver flexibilitet och möjlighet att tillämpa proportionella åtgärder i syfte att säkerställa att skyldigheterna avseende utökat producentansvar inte äventyrar tillgänglighet, tillgång och prisöverkomlighet för läkemedel. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att vid utformningen och genomförandet av nationella system för utökat producentansvar noggrant bedöma och ta itu med vederbörligen motiverade och evidensbaserade farhågor om direktivets oavsiktliga konsekvenser, med särskild uppmärksamhet på generiska läkemedel. Parlamentet påminner om kommissionens skyldighet att övervaka och rapportera om konsekvenserna för tillgänglighet, tillgång och prisöverkomlighet för läkemedel och att säkerställa en omfattande utvärdering senast i slutet av 2033 och återigen senast i slutet av 2040.

14. Europaparlamentet noterar utmaningarna med att utnyttja incitamentet på grund av komplexiteten i ändringar av läkemedelsberedningar, vilket kan kräva omfattande forskning eller nya godkännanden för försäljning, särskilt för generiska läkemedel.

15. Europaparlamentet påminner i detta avseende om att kommissionen är skyldig att regelbundet utvärdera huruvida andra produkter och

sektorer som har betydande konsekvenser för den toxiska belastningen i avloppsvatten bör föras in i systemet för utökat producentansvar, för att säkerställa att de tillhörande kostnaderna fördelas rättvist och inte hamnar på medborgarna och vattenkonsumenterna.

16. Europaparlamentet stöder forskning och innovation inom miljömässigt hållbara läkemedel och inom avancerad teknik för rening av avloppsvatten.

17. Europaparlamentet påminner om att skyddet av människors, djurs och miljöns hälsa i linje med One Health-modellen är nära sammanflätade och oskiljaktiga. Parlamentet understryker att tillgång till läkemedel och miljöskydd måste eftersträvas samtidigt, utan att den ena får användas som förevändning för att sänka ambitionsnivån i den andra.

18. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen samt till medlemsstaternas regeringar och parlament.